

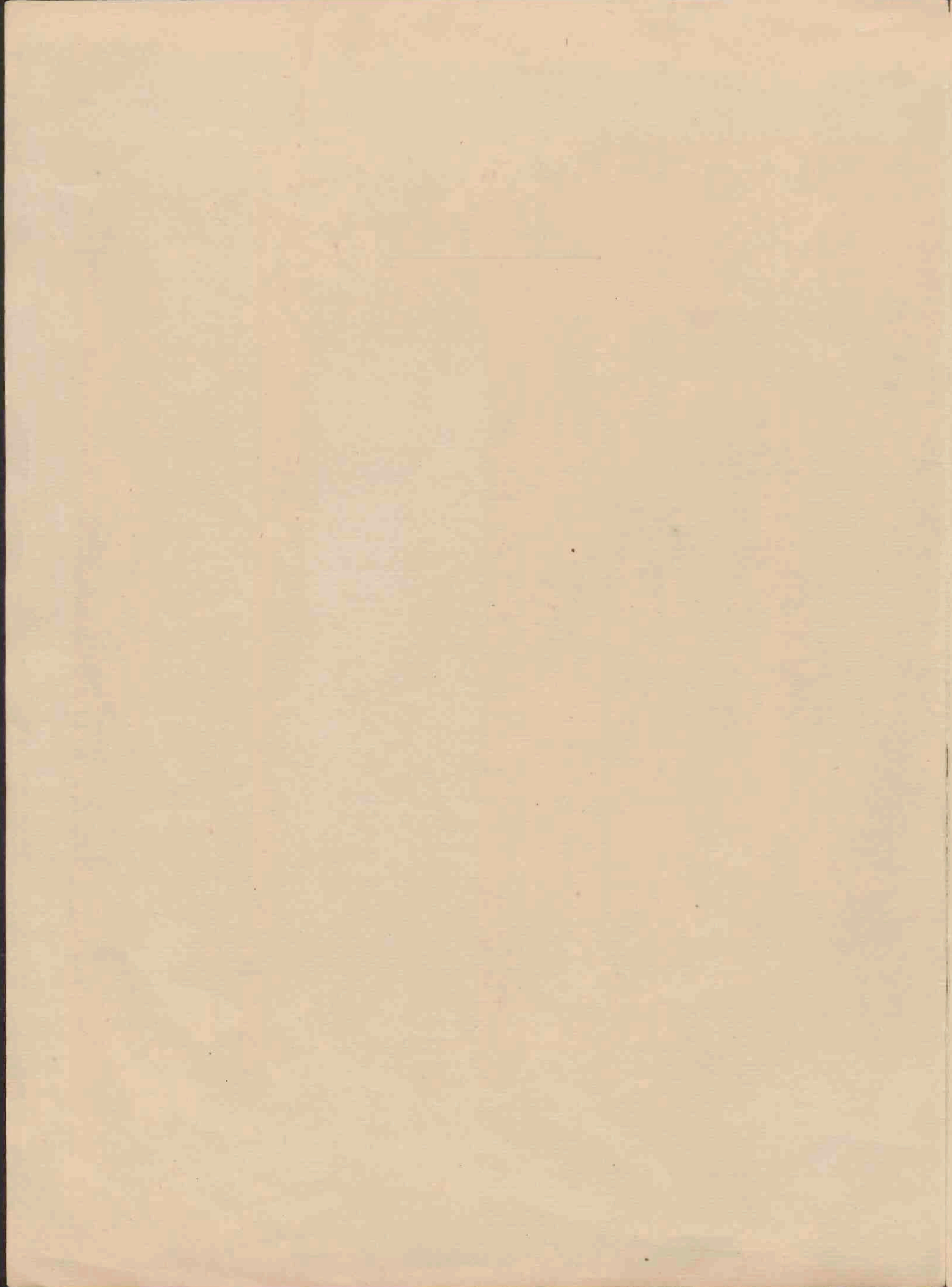
Spiegel historiael (fragmenten)

<https://hdl.handle.net/1874/334866>

4.F.18²

var. 453. (1331)

Maecel ant. Quig. Thib. 1° partie,
3^e Boek.

Caput xxxix, vs. 47 tot 6 einde,
" " xxx, vs. 1 - (en met) te gheheel;
vs. f - 42 der eerste rye.

1331
459
Var. 457

xxxxi, vs. 29 tot 6 einde;

xxxxii, vs. 1 " " " (be

114, 15

keelse vs. 52/

" " xxxiii, vs. 1 tot 7 einde (bekeelse
37 38
vs. 2 vs. 2);

" " xxxiv, gheheel (bekeelse (28, 29, 30, 31);
61, 62)

" " xxxv " " " " 29, 30);

" " xxxvi " " " " 20, 21);

Grootte ghe. vs. 1 - (en met) 14
der bequelyke, vs. 26 te

vlagg. de end. byllabe meggelad;
Caput xxxvii, ut 1 lot 2 met 5, met megg.
gepode bez - ut 1 val; voort
ut 8 - (2 met) 48 (Beholder 48 in

44);

" " xxxviii, geheel (Beholder { 31, 32
68, 69, 70);
" " xxxix, " " " 23, 24, 25);
" " xl, ut 1 - (2 met) 15.

Van 453

Doestu wel di sal daer of
 D'et volc wel geuen den lof
Hiel m' doelde met daer
 D'ie hem berouwt alle bi doer quaer
Ghelue dat heuet ouer al
Ter naester dore bi hem messal
Socrates sp'ac dat si ghyngen
 D'en corten werch ten hoghen dinc
 D'ie alsulc lyf leden mochten
 D'at si alsulc waren alst dochten
Hom wagede een jongelinc raer
Weder h'usvelnc ware goet of qei
 D'oe seide socrates aldaer
 D'oen en laten beede es zwaer
Neenstu geen wyf so es di messier
Want nadi en bliuet niet
En vromde leden sullen man
 D'elen d'nie heruachte
Neenstu wyf dat sonder en
Sorgen souden en grote sden
Vanden siuegere ouer last
Seldende siuegeren en vast
Vptiende van andre wuen
Vanden kindren die bliuen
Es alte zwaer dat auenturen
Hoe dat si sullen natuuen
Vanden wisen socrates
Ald' alst hier v'samen es
Laer v ghenoughen hier naer mede
Suldi horen wat ende hi dede
Van eenen an' euen *20:105*
En socr'ianus den *20:106*

xix Jac
 J n f
 w es
 D ar
 E th
 V ier
 E n o
 D op
 D oe
 E n u
 A l no
 V an
 A ch
 G es
 J n de
 W are
 D aer
 E n se
 D ar
 D ande
 E n w
 D ar d
 V an er
 D aer
 V aler
 D at n
 E en
 E n me
 p lato
 A mste
 D ie w
 p yric
 D ie se
 A de
 T ad

A **M**arcus dan maende twee
Naer hem was co. cort in leuene
Sodrianus maendoy seuene

Doe in daruis .x. ste jaer
Die van lacedemone dats was
Die den heracles die stat maken
Die aer es in in waren saken
Ene dinc die men chatre heet
E nes gehouwen als men weet
Van eere roetsen van enen steene
C. scellekme ghemene
E n staet vp vij. heruetsse gehouwe
Van selues den stene daer mach in selwe
O ngelouehijc groot wonder
O en mager menw els besonder
So stille tunen deen toten andren
A lle die in dandre wandren
S me horent alle al bloot
E n dit es wonder al te groot
Die es een wonder te sa vande .vij.
Die ter werelt sijn bescreuen
A n desen seluen tiden vloren
Die van persen alle wijt horen
E gypten dat conincrike
Die dat cambices wan vromelike

Van assuerus conincrike xxxij

Darius staerf en sijn sone
Die co. iij. hiet die ghone
A caertis .en. mennoen
Die hesters boue wille ondoen
Die vintene ghenoeint daer r. stede
I ndie jeeste assuerus mede
Sijn rike was groot .wijt. en open
Van yndia tote ethyopen
Die ese regneerde .xl. jaer
E n hadde kinder wet vor water
C en .xv. houc lyen
S om van wunen som van amien
Die dinc die wi van hester lesen

Von wo wert en ampt ghemae
n scolastic machmen lesen
n die schijf desone van allen
h en moerisse sicheer laten
E n eis waer mine matere sate
Indes Assuerus .xl. ste jaer
S taerf socrates wet vo: waer
O m dat hi weder seide de gode
S eghen d' groter hen gebode
E n seide dat maer .j. god en ware
E n al dauder boerde ommare
W ie oer ware hondet vast
H en maer hac scap onde last
H ier omme wart hi geuaen
E n in enen harker gedaen
D aer orosius scruiet in thue
D at hi hem doode met venne
E n dat hem dat sijn diuel riet
D ie van hem altoes mer en sciet
V alerius scruiet dat ghemone
D at heerscap wysde va' athene
D at hi stone ome die sake
W ant hi hare gode verspake
D oe nam hi selue daer te hant
D en gheuen die in die hant
H ilc tfenijn en droucht te moe
X antype mesbaren begonde
S yn wijf en sprac: dief ogelwut
D at hier een man stieriet sod' stou
W at sprechtu seget in totē wine
W idstu dat nu onthue
O et rechte alle onen doodege mā
S o waric sondelike dier an
D ie was t' wysheit stiere 2 groot
D ge int ende staer totē doer
D seget doe hi staerf vo: waer

A socrates was so blouen
vle: ongeren in sijn leuen
Volgeden ampt ghemae
A l hi hier naer bescreuen staer
C arrefan die sere maer
W as ghemer in sine talle
D ie dus antwoorde mer geu: te
E nen die hem sprac ouer sprake
V rient sprac hi du sprecht mi quide
S aer mine redene mi raer
D at ic quaer sprekē sijn maer
X erison was wys van rade
E ons so quam hem ene mare
D at sijn zone verslegghen ware
W onde ende in eeren groot
H i seide ghen: rechte windar door
S o hebbie sekerlike ghi hen
S indent dat hi staerf met on
In assuerus .xij. ste jaer
W as dyogenes van sime daer
S ochtanne dooldi in somēde sake
A lsd ons die bouken cōr make
H i seide want goet en ghe: rechte
H uvelhe ware so wildi ee: rechte
D at hem menene soude stouen
O penbaro liggen te same: rechte
O er seghet dat hijs selue p: lach
O raer na sinen storf dach
S wan die menselike scame
E n men doeref dese blame
D yogenes was edel en vri
S indent so wart doecht hi
E n diene cochte d' ter stoue
V ragedom wat ambachte hi tode
I c can sprac hi dē vrient geb: rechte
D and sprac wat man dit dach

n staetene quite vordie leede
n sprac ouer dese ghebiede
esen dyogenes gheuel
eenen tiden also wel
neene wysh vp ene dach
Aer hi sine dedre besach
en blende qua est soude d' hiden
en blende qua en soude d' hiden
n horte an hem tien tiden
n vragede wat hi d' wraichte
c hem sprac hi hier in de dichte
n dat ic niet en va dat mijn
n dat ic vae moet vloce sijn

An dyogenes xxxiii

Dese dyogenes die vrede
minde sere die aemede
moie zonne zat
n alexand' quam tier stat
n zach anden aermen wisen
n sprac aldus in houesch wise
fai iet wilt doet mi staen
anc sprac hi rume mi de zone zae
us vele Achri sine rijchede
esen man geuel oec mede
at hi was vp eene wile
e syracuse in cycile
Aer hem denys een tyran
ele ontverden leide an
Aer daer hi die teele diuouch
esportene een ende louch
n seide diue domes gene teele we
ildstu niet danise smeken
yoghenes antwoorde toe
Aer anton' toen dat ic doe
me hadt ghene noot dan
Anise te smekene de tyran

S yn bedde ghedat met goed knoeten
D aer ghinc hi vp met moderighe vaete
D yogenes harde onuerde
E n vrede daer die houerte
D yogene vercochte al
D yn bedde groot ende smal
E n gaest wech wel ghereet
Selue behilt hi amne een cleet
E ne scaerpe was sijn kelnare
E nen stor dronch hi harentare
D aer vp leendi alle hi was out
A lse hem die hongher depe d' vout
B at hi eten teer in alle
h moederde in ne ghene zale
D aer in porthusen en in ouer loue
J n een wijn bat wildijs gelouen
D aer die bodem ni was vre ge flege
D aer lach hi mine en jegen den rege
E n jegen dat conde keendi tende
D at hi vast ende gheel kende
E n hilt sijn spot en seide leert
D yn huus heert alle die werelt heert
E en vaet sijn hadt ende hilt dat
W ant here wre dranc en at
E ens vesech hi en beuant
D at een kint dranc wr siere hant
E n seide ne wistie niet dat
D at mi nature gaf een vat
D aermen wr drinct alle hi die sprac
S yn scotelluysh te staken brac
S ine doot soe proeuert dat
D at hi noot aernede was zat
W ant doe die grieken in sine ouden
T eere freesten varen souden
Q uam hem indie woeh die rede
E n bleef liggende teere stede

o aer hi ruste ondie enen boem
 E smen vrienden seidi noer goe
 T egbenen spele magre genesen
 S Alie emmer mede wesen
 D Wint mi denel ic vare t helle
 W onen met minen gesellen

Vanden adoch rullen
Carthago ende cytle

In Africa .xv. de Jaer
 so was dat orloghe zwaer
 tusshen carthago en cytle
 dat geduorde lange wile
 daer si lange groot geual
 die van cartiaengen adden al
 v andanen voeren si in sardeme
 daer si vlozen al reime
 dat meeste deel va haren here
 om dese scamelike onvere
 daen si bannen wt cartago
 o et ghemeenen rade also
 h aren maer scale maehone
 E si mer he menoge vud stone
 si ochtanne dat si bi sine handen
 i n affrike in vele landen
 E re hadden gehat t meg stede
 E si oec in tachen mede
 T eersten dat he die mare qua
 v andien banne ward si gram
 E n quamen alle wed t laut
 C arttaengen belagen si te hat
 S i seiden dat si met en quamen
 o en lande te stande of tescamie
 o aer in bans te werdene weder
 E si al waren si genalle neder
 i nenen orloghe zware
 dat haer stout niet en wam

Der stede ebben die a gh
 dat haer goon goert
 die brochte die poort in g
 hier binnen wart de stem
 dat malus wan de s
 E si al datter binnen gat
 die ene hadde georen bau
 die hinc hi knapen in
 Ende daertoe chartat
 die binnen mede waa
 was bouen he... allen
 A lse hi de stat heuet go
 sette hire in sine wer du
 E si sette in x. signature
 E si een bore lane daer ne
 wart hi door geslozen die

van mago en sine n. soren
Ma malus wart ma
 hare ghemaect in ch
 die wifselike en riederlike
 hilt dat laut van affrike
 hi staerf ente liet zonen die
 die meneger stat taden wec
 o aer dese en niet haren sear
 Sijn weder in sardemen gou
 o er dien van kartaenge o
 die een broeder hier hasoubal
 a missar hier dauder bi nam
 A si in sardemen quamen
 v acht hasoubal daer in y
 die och bi messalle dat alle we
 die en mensche volger tallen se
 die o bloef hi daer door van we
 a missar qua in sine stede
 die voer in affl... huf

1) vjudi horen van zome
 h oechi was in welker wist
 d at hi quam die quaso tyrant
 t e gewinne stat ende lair

Van den seluen Sonde

Dese denijs van fellen doene
 ginc ter scoolen met platone
 E n was van maten lieden geboze
 t eenen tiden alse wijt horen
 s ach ene vrouwe hiet himena
 E nen die om nu hortre na
 h aer dochte dat see ver nam
 d at see inden hemel dan
 E n dat see daer groot ende dene
 d er gode zitten sach ghemene
 E n alle soet al besach met moete
 s ach see te Jupiters voeten
 G ebonden liggen enen man
 d ie vreselijc was te scouwene an
 g ettien vragede see den man
 d iese in het wie es dese tyrant
 d ie daer legghet onder voete
 h i sprac heet een mesfal ostere
 d at zwaer sal wesen altemale
 d ien van cisilen en van ytale
 E n alle sine bande sijn te broken
 s aekt menegge stat en borshstoke
 E n vellen neder ende broken
 d ese denijs daer wi af spraken
 q uam in cisile te cyraisen
 s o dat hi van vele husen
 E n van borghen here waert
 s iemene soue heuet hi gespaert
 w eduwen weesen vidd's man
 h me sach dat hi gewan

d mmeene een peen om wij
 s ce bat alleene omme sijn lijf
 A ltes ende om sine gesonde
 A lso sach dat hi teere stonde
 v ragede oft ware om sine dueghet
 h ere sprac see in nuere jueget
 h idden wi eenen here van selheit groot
 d oe badic omme sine doot
 d oe quam een aerger in sine stat
 o m sine doot ic mede bat
 s vbestu darchste entie derde
 i ndi sone es pays no verde
 E n vuchte waerstu onder moude
 d at hier een aerger comen soude
 d us biddic omme dyn lange lijf
 h i scaemde hem daer dat oude wyf
 t onthiene die hem daer sijn wecht sette
 g er also honesther coen herde
 d ese denijs woude see en lair
 E n wat dat hi in die monstie vant
 G out en seluer hi naemt al
 s o wantrouwel en es noch wesen sal
 s o dat hrvremde sijn lijf beual
 s me vrienden dedi van hem al
 E n nam vrende wilde hede
 d iene hoeden omme mede
 E n o dat hi baerdmakeren omsach
 s medochtren hi seeren leren plach
 E n allsi groot geuassen waren
 d o dedise van hem varen
 ij. wif hardi maer alle hi soude
 w et hem wesen alle huf woude
 d at was in so groter wachte
 w aest bi dage waest bi nachte
 s yn berde was omme geueft

ling

V an scaute was hi so rike
 D at ains jonc was sijn gelike
 G root volc hadt en sijn vele
 R nderdaj al vren spele
 S indent wart hys al verdreuen
 E n wan daer hi bi moeste leuen
 T hateneu alse wyjt horen tellen
 A n landre die hi leerde spellen
 E n sijn broederhyn d'was hi spogel
 O nne der auenturen zoghel
 D at hi dul es ende v'ouer
 W at heren wat en h'ere gelouet

Van platoens auenturen. xxxix.

A s suemus. xvij. ste Jaer
 Doe sprac men verre en naer
 vander wijshet van platone
 die het sine rijkheit stona
 En athenen sine stede

E n voer buten wonen mede
 J n een dorp woeste al na
 D at heet achadema
 D aer die lucht was ongesont
 O nne dat hi al daer ter stont
 G et euele sijn vleesch wilde dingē
 E n hyst daer bet mochte v'ulbange
 C epleghene siere philosophie
 E n te studeerne met sijn partie
 V an siere daget van sinen bloem
 S almen v' somēch ponit hier noem
 N iet lichte en wart plato gram
 H ise hi horde ofte vernam
 V an hem eneghe achter sprake
 H ine gelouede met der sake
 V an hem ginct verre en naer
 D at men seide al openbaer

D iet wort van hem vernamen
 E nne wijshet hadden veroren
 G ingen oude platoene horen
 N ochtanne dat hi dies adde name
 H addi in hem seluen schanne
 W ant hem niet waer en dochte
 D ie mare die men van hem brochte
 D ies of hi in egypten gauden
 W ant hi hadde gelhort te waren
 D at daer waren wiser heren
 E n wilde hare wijshet leeren
 L ieuere haddi in vreemden lande
 P inē cost. stede. ende scaute
 O m te leerne dat hi niet en wiste
 D an sijn jm bleue in twiste
 V an eeneger dinc oft in wane
 D us nam hi dat wandelen ane
 E n wart jongre mettien clenen
 D ie meester die was van athenen

Roek van sinen sproken. xl.

D us besocht hi diere maniere
 D ie nature vander riniere
 D ie nylius heet. enten zede
 V landen wilden egypten mede
 V an leerd hare philosophie
 D at meten van Geometrie
 E n dat rekenen en dat tellen
 G et Andrien iongen ghesellen
 O es d'aget men mede en hi keerde
 D at hi Abreusche lettren leerde
 E n v'oyles bouke bezach
 D at der werelt begin in lach
 A ulke wanen ouer waer
 D at hi jerimien horde daer
 W aer dat en es clene no groot

